

GYERMEKJÁTSZÓTÉR

az egykori földesúri narancsliget helyén

Kilencven éve a fővárosé a Horváth-kert

Legyen a Horváth-kertben Budán! — bizony már a népszerű pesti dal is csak emlék, mennyivel inkább az maga a régi Horváth-kert. Holott bizonyára most is adnak itt egymásnak találkoztát „Szombaton este fél-nyolc után“, csak a nagy susogó lombok hiányoznak, amelyek eltakarták az egymáshoz boruló szerelme-eket. A háború bizony elpusztította a sűrűn ültetett évtizedes fákat, alig maradt közülük néhány és most már csak egy magasba nyúló, öreg vadgesztenye árváskodik a park közepében. A főváros kertészete azonban a hároméves terv keretében levegős díszkertté varázsolta az egész tizen-négyszáz holdnyi területet, amelyet hajdanvaló időkben — még 1780-ban — egy Horváth-nevű földesúr vett meg egy Nicky gróftól. Horváth neve máig is rajta ragadt a régi kerten és megkezdődött a Horváth-kert re-génye.

Ez a Horváth narancs- és citrom-fákkal ültette be a kertjét, mint föl-jegyezték, „saját kedvtelésére“. A kedvtelése és aztán ő maga is, elmúlt. Az örökösök a terület egy részét a vakoknak adták, a többi részét utóbb Huber Ignác német színigazgató Horváth Antaltól és Józseftől bérbevette és vendéglőt meg szinkört építtetett oda, nem sejtve még, hogy az aréna majd évtizedekig lesz Buda magyar közönségének kedvelt nyári színháza. A Ságody József-tervezte szinkör 1843-ban nyílt meg, de Huber nem nagyon boldogult vele, ám annál nép-szerűbb lett — a vendéglő... Végül is, 1859-ben — éppen kilenc évtizede — Buda városa megvásárolta a Horváth-kertet, amely azóta a fővárosé és az egész területet befásította, a szinkört pedig időnként bérbeadta. Ám a 60-as években csak egyszer volt itt nagy siker, de annak a híre még Bécsbe is elment. A magyar színpadi rendezés úttörője, a színésznek és írónak is nevezetes Molnár György, 1868 nyarán a Bem apó című idegen munkából magyarított darab látványos rendezésével úgy elragadta a közönséget, hogy augusztus 24-től október 15-ig egyfolytában játszották. (Utóbb Bécsben is előadta a Bem apót!) 48-as honvédekből toborzott stálistákkal nagy tömegjeleneteket vitt a színpadra, amelynek nyitott hátterén át a Gellérthegy látszott és a csata-jelenetekben röppetyűk szálltak fel és mozsárágyúk dörögtek. A 70-es években már csak magyar igaz-gatók játszottak itt. Állandó közönsé- get és művészi színvonalat azonban Krecsányi Ignác teremtetett, aki a 80-as évektől 1913-ig játszott itt tár-sulatával. 1925-ben átépítették a szin-kört, favázát téglafalakkal cserélték ki és új vasfüggönnyel szerelték fel. Erre a főváros — jellemző a mult művészpolitikájára — a most már té- len is használható Budai Szinkört — 1937 őszén lebontatta!

... Ott állott a színészettörténeti emléknak is nevezetes szinkör a kert Krisztina-körúti oldalán, a mai hosz-szú, pázsitos térségen. Gyönyörű ezüstfenyők őrzik most a helyét. Túl azon, fák és bokrok hangulatos környezetében Ligeti Miklós művé-sziczen fehérmárványba faragott Déryné-szobra emlékeztetett a ma-gyar játékszín nagy úttörőjére. A háború azonban ezt is elpusztította. A park végében, a mult idéttlen

„tornacsarnok“-épülete helyén gyer-mekezsinaj hallatszik naphosszat az új játszótérről. Kilencven éve a fővárosé a Horváth-kert, megint fákat ültetett kertészete a régi területre is, de mire ezek a kis fák akkorára nőnek, mint a multból itt maradt, árva vadgesz-tenye, — a viháncoló, pajzán gyer-kekből is olyan öregek lesznek, mint akik most tipegnek a vadonatúj padokhoz levegőre az őszi napsütés-ben.

(f. e.)